

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023 – 2025
(skrajne daty)
Rok akademicki **2023/2024**

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych, w tym : cukrzyca
Kod przedmiotu*	ZPP-OiECu
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów	Studia drugiego stopnia
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	I rok, I semestr
Rodzaj przedmiotu	Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Język wykładowy	Polski
Koordynator	Mgr Marta Brzuszek
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Wykład: mgr Marta Brzuszek Ćwiczenia audytoryjne: mg Marta Brzuszek Ćwiczenia MCSM: mgr Marta Brzuszek, mgr Justyna Babiarcz Praktyki zawodowe: mgr Aneta Bieniek, mgr Anna Pięta, mgr Marta Krupka, mgr Sylwia Ożóg

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykład	Ćw.		Konwersatorium	Lab.		Seminarium	ZP		Praktyki	Inne (np. samokształcenie)	Liczba pkt. ECTS
		audytoryjne	laboratoryjne		laboratorium	Laboratorium CSM		Zajęcia Praktyczne	Zajęcia CSM			
I	20		10			5				15		5

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, **zaliczenie z oceną**, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student posiada wiedzę w zakresie studiów I stopnia dla kierunku pielęgniarstwo: nauki podstawowe (anatomia, fizjologia, patologia, farmakologia), nauki społeczne (psychologia, pedagogika, zdrowie publiczne), nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa (podstawy pielęgniarstwa, promocja zdrowia, dietetyka, badania fizykalne)

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie studentom wiedzy na temat metod leczenia cukrzycy oraz przygotowania chorego do samoopieki
C2	Kształcenie umiejętności identyfikowania czynników ryzyka cukrzycy, prowadzenia farmakoterapii oraz leczenia dietetycznego u chorych z cukrzycą oraz korzystania z nowoczesnych technologii monitorowania glikemii oraz podawania insuliny
C3	Przygotowanie studentów do pracy w diabetologicznym zespole terapeutycznym

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
<i>Student zna i rozumie</i>		
EK_01	ZASADY I METODY PROWADZENIA EDUKACJI TERAPEUTYCZNEJ PACJENTA, JEGO RODZINY I OPIEKUNA W ZAKRESIE SAMOBSERWACJI I SAMOPIELĘGNACJI W CUKRZYCY	B.W 32.
EK_02	PATOMECHANIZM CUKRZYCY ORAZ POWIKŁANIA I ZASADY KOORDYNACJI DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM EDUKACJI TERAPEUTYCZNEJ	B.W33.
<i>Student potrafi</i>		
EK_03	WYKORZYSTYWAĆ AKTUALNĄ WIEDZĘ W CELU ZAPEWNIENIA WYSOKIEGO POZIOMU EDUKACJI TERAPEUTYCZNEJ PACJENTÓW CHORYCH NA CUKRZYCĘ, ICH RODZIN I OPIEKUNÓW;	B.U34.
EK_04	PLANOWAĆ I KOORDYNOWAĆ OPIEKĘ NAD PACJENTEM CHORYM NA CUKRZYCĘ	B.U35.
EK_05	MOTYWOWAĆ PACJENTA CHOREGO NA CUKRZYCĘ DO RADZENIA SOBIE Z CHOROBA I DO WSPÓŁPRACY W PROCESIE LECZENIA	B.U36.
<i>Student jest gotów do</i>		
EK_06	DOKONYWANIA KRYTYCZNEJ OCENY DZIAŁAŃ WŁASNYCH I DZIAŁAŃ WSPÓŁPRACOWNIKÓW Z POSZANOWANIEM RÓŻNIC ŚWIATOPOGLĄDOWYCH I KULTUROWYCH	K.01.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_07	PONOSZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA REALIZOWANE ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE	K.05
-------	---	------

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Sytuacja epidemiologiczna cukrzycy w Polsce, Europie i na świecie - 0,5 godz
Czynniki ryzyka, kryteria rozpoznawania, objawy cukrzycy - 1 godz.
Etiologiczna klasyfikacja cukrzycy - 1 godz.
Cele leczenia cukrzycy, kryteria wyrównania metabolicznego – 1,5 godz.
Leczenie cukrzycy- farmakoterapia, dieta, aktywność fizyczna – 2,5 godz
Sytuacje szczególne u chorych z cukrzycą (udar mózgu, okres okołoperacyjny, ostry zespół wieńcowy) 1,5 godz
Leczenie cukrzycy- farmakoterapia, dieta, aktywność fizyczna – 2,5 godz
Ostre powikłania cukrzycy- przyczyny, objawy, postępowanie- 2 godz
Żywnienie w cukrzycy- bilansowanie posiłków w systemie wymienników – 2,5 godz
Powikłania przewlekłe w cukrzycy- metody zapobiegania i leczenie - 2 godz.
Nowoczesne technologie podawania insuliny i monitorowania glikemii: glukometry, aplikacje, pompy insulinowe (CSII), systemy monitorowania glikemii (CGMS, FSM) - 2,5 godz.
Edukacja diabetologiczna, czas, metody, ewaluacja- 3 godz.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne- ćwiczenia
Farmakokinetyka insuliny, obliczanie dawek insuliny, miejsce i sposoby podawania –2 godz.
Bilansowanie posiłków w systemie wymienników- tabele wymienników, indeks i ładunek glikemiczny, przygotowanie przykładowych posiłków– 1,5 godz
Zasady samokontroli w cukrzycy: częstotliwość pomiaru glikemii, sposób prowadzenia dzienniczka samokontroli, – 1,5 godz.
Nowoczesne technologie monitorowania glikemii oraz podawania insuliny: FreeStyle Libra, DexCom, Guardian , zestawy infuzyjne w terapii pompowej: Quick Set, Sure-T- zakładanie i wymiana zestawu infuzyjnego- 2 godz.
Problemy pielęgnacyjne pacjenta z cukrzycą- plan opieki pielęgniarskiej– 3 godz
Treści merytoryczne – Ćwiczenia Centrum Symulacji Medycznej
Interwencje pielęgniarstwa w rozpoznawanych problemach zdrowotnych u chorych z cukrzycą – 5 godzin
Treści merytoryczne – praktyka zawodowa
Rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych chorego na cukrzycę- 1,5 godz
Planowanie opieki pielęgniarstwa w rozpoznanych problemach zdrowotnych u chorego z cukrzycą- 2 godz.
Interwencje pielęgniarstwa w ostrych powikłaniach cukrzycy – 1 godz.
Realizacja insulinoterapii na podstawie zlecenia lekarskiego drogą dożylną, podskórną penem lub CSII – 2 godz.
Udział pielęgniarki w doustnej farmakoterapii chorych z cukrzycą, znajomość charakterystyki leków doustnych stosowanych w cukrzycy – 1 godz.
Bilansowanie posiłków w systemie wymienników – 2 godz.

Przygotowanie pacjenta do samoopieki i samopielęgnacji w cukrzycy- 1 godz.
Planowanie opieki pielęgniarskiej wobec pacjenta z cukrzycą i chorobami współistniejącymi- 1 godz.
Współpraca z wszystkimi członkami zespołu terapeutycznego (pacjent, pielęgniarki, dietetyk, lekarz, psycholog, edukator ds. diabetologii) w celu optymalizacji efektów leczenia cukrzycy i zachowaniu oczekiwanej jakości życia chorego na cukrzycę – 1 godz.
Dokumentowanie czynności monitorujących leczenie cukrzycy- karta cukrzycowa, zeszyt samokontroli pacjenta, wykresy szczytujące – 2,5 godz.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja)

Laboratorium MCSM: wykonywanie ćwiczeń w warunkach symulowanych

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	TEST JEDNOKROTNEGO WYBORU	WYKŁAD
EK_02	TEST JEDNOKROTNEGO WYBORU	WYKŁAD
EK_03	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	LABORATORIA LABORATORIA MCSM PRAKTYKI ZAWODOWE
EK_04	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	LABORATORIA LABORATORIA MCSM PRAKTYKI ZAWODOWE
EK_05	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	LABORATORIA LABORATORIA MCSM
EK_06	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	PRAKTYKI ZAWODOWE
EK_07	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	PRAKTYKI ZAWODOWE

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Obecność na wszystkich formach zajęć jest obowiązkowa.

Wykład: zaliczenie na podstawie obecności i zaliczenia w formie testu jednokrotnego wyboru, w którym weryfikowana jest wiedza przekazywana w trakcie wykładów. Punkty uzyskane z

testu przeliczane są na procenty.

Aby uzyskać zaliczenie należy trzeba uzyskać co najmniej 60% punktów z testu wiedzy.

Ćwiczenia : zaliczenie na podstawie obecności i zaliczenia w formie testu jednokrotnego wyboru. Punkty uzyskane z testu przeliczane są na procenty, którym odpowiadają oceny:

Zakres ocen:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

Laboratorium MCSM- zaliczenie z oceną za umiejętności i postawę. Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w karcie monitorowania laboratorium CSM dla danego cyklu kształcenia.

PRAKTYKA ZAWODOWA: UZYSKANIE POZYTYWNEJ OCENY ZA UMIEJĘTNOŚCI I POSTAWĘ. SZCZEGÓŁOWE WARUNKI ZALICZENIA OKREŚLONO W KARCIE MONITOROWANIA PRAKTYK ZAWODOWYCH DLA DANEGO CYKLU KSZTAŁCENIA

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
GODZINY KONTAKTOWE	
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów:	
ZAJĘCIA TEORETYCZNE (WYKŁADY, ĆWICZENIA, ĆWICZENIA/ CSM)	30
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE/ ZAJĘCIA PRAKTYCZNE/ CSM	5
PRAKTYKA ZAWODOWA	15
ĆWICZENIA KLINICZNE	
Godziny kontaktowe poza harmonogramem studiów (udział w konsultacjach, zaliczeniach, egzaminie)	
UDZIAŁ W KONSULTACJACH	15
UDZIAŁ W ZALICZENIACH, EGZAMINIE	
GODZINY NIEKONTAKTOWE	
WYNIKAJĄCE Z HARMONOGRAMU STUDIÓW - SAMOKSZTAŁCENIE	0
GODZINY NIEKONTAKTOWE – PRACA WŁASNA STUDENTA (PRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ, NAPISANIE REFERATU, PRZYGOTOWANIE DO ZALICZEŃ, EGZAMINU)	35
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	15
zasady i formy odbywania praktyk	Student ma obowiązek odbycia i zaliczenia wszystkich praktyk. Podstawą organizowania kształcenia praktycznego dla studenta jest umowa/ porozumienie pomiędzy Rektorem Uczelni a Dyrektorem Zakładu Pracy. Przebieg realizacji praktyk podlega udokumentowaniu . Nadzór nad przebiegiem realizacji kształcenia praktycznego sprawuje koordynator praktyk.

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szewczyk A. (red.) Pielęgniarstwo diabetologiczne. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2013. 2. Moczulski D. Diabetologia. Wydawnictwo Medical Tribune, Warszawa 2010. 3. Sieradzki J.: Zastosowanie osobistych pomp insulinowych w leczeniu chorych na cukrzycę. PZWL, Warszawa 2015. 4. Talarska D., Zozulińska- Ziółkiewicz D.: Pielęgniarstwo Internistyczne, podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2009. 5. Myśliwiec M., Jarosz- Chobot P.: Diabetologia wieku rozwojowego. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018. 6. Benbenek- KlupaT., Gawrecki A., Klupa T.: Leczenie osobistą pompa insulinową. Podręcznik dla pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015. 7. Pańkowska E.: Cukrzyca- personalizacja terapii i opieki nad pacjentem. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2017. 8. Szewczyk A. (red.) Edukacja pacjentów w pielęgniarstwie diabetologicznym. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2017 9. Tobiasz- Kałkun N., Szewczyk A. (red.) Standardy i procedury pielęgniarskiej praktyki klinicznej na stanowisku edukatora do spraw diabetologii. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018 10. Sieradzki J.: Cukrzyca. Tom I Wyd. Via Medica, Warszawa 2015. 11. Red Sieradzki J. Cukrzyca tom II. Wyd. Via Medica, Warszawa 2016. 12. Nowakowska H. Edukacja zdrowotna: jak efektywnie uczyć pacjentów z cukrzycą zasad samoopieki. Wyd. PZWL, Warszawa 2016. 13. Lepori L.L Cukrzyca i otyłość. Wyd. DK Media Poland, Warszawa, 2017. 14. Red.n. Chruściel W., Chruściel P. Edukacja zdrowotna z elementami teorii wychowania: przewodnik dydaktyczny. Wyd. PZWL, Warszawa 2018
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zalecenia Kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2022, Stanowisko Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. 2. Zalecenia w Opiece Diabetologicznej PFED, konsultantów krajowych w dziedzinach pielęgniarstwa, pielęgniarstwa diabetologicznego i pielęgniarstwa epidemiologicznego, 2021. 3. Koblik T.: Praktyczne aspekty insulinoterapii w POZ. Wyd. Via Medica, Gdańsk 2012 4. Koblik T. Insulinoterapia w cukrzycy typu 2- praktyczny przewodnik. Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2010. 5. Otto- Buczkowska E.: Cukrzyca typu 1. Wydawnictwo Cornetis, Wrocław 2006. 6. Jarosz M., Kłosiewicz- Latoszek L. (red.). Cukrzyca. Wydawnictwo PZWL, Warszawa

2010.

7. Tatoń J., Czech A.: Podręcznik samokontroli cukrzycy. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2008.
8. Czupryniak L.: Nowe trendy w diabetologii 2012/2013. Terrmedia Wydawnictwa Medyczne, Poznań 2012.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej